

УДК 330.322

А.А. ПАВЛОВСЬКА, студентка, НТУ «ХПІ», Харків,
С.В. КЛЕПІКОВА, ст. викладач, НТУ «ХПІ», Харків.

РОЛЬ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Метою даного дослідження є визначення економічної сутності інвестицій, ролі іноземних інвестицій в економіці держави, розгляд динаміки і структури прямих іноземних інвестицій в Україну.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційні ресурси, іноземні інвестиції, інвестиційний клімат.

Целью данного исследования является определение экономической сущности инвестиций, роли иностранных инвестиций в экономике государства, рассмотрение динамики и структуры прямых иностранных инвестиций в Украину.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционные ресурсы, иностранные инвестиции, инвестиционный климат.

The purpose of given research consists in identification of economic essence of investments, the role of foreign investments in the economy of a state, review of dynamics and structure of foreign direct investments in Ukraine.

Key words: investment, investment funds, foreign investment, the investment climate.

Актуальність теми. Розвиток ринкових відносин в Україні на сучасному етапі не може відбуватися без залучення іноземних інвестицій. Проблема інвестування досить гостро стоїть у більшості країн світу, для України вона також є надзвичайно актуальною. Це обумовлено тим, що інвестиції торкаються найглибших основ господарської діяльності, визначають процес економічного зростання в цілому. Її вирішення в умовах дефіциту власних фінансових ресурсів неможливе без залучення іноземних інвестицій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективне реформування економіки будь-якої країни, її структурне перетворення з якісним оновленням виробництва товарів та соціальної інфраструктури неможливо уявити без відповідних капіталовкладень, тобто без належного інвестування. Без надійних капіталовкладень неможливо забезпечити створення і впровадження новітніх технологій, систем сучасної організації та управління виробництвом і збутом продукції, розвиток ринкової інфраструктури, інформатизацію суспільства тощо [1].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект [2].

Термін «інвестиції» виник в економіці України наприкінці 80-х років ХХ століття, в період її переходу від адміністративних до ринкових відносин [3].

Отже інвестиції є основою для забезпечення конкурентоспроможності національного виробництва. Складні відтворювальні процеси відбуваються виключно на базі інвестування. Чим воно активніше, тим швидші темпи відтворення і ефективних ринкових перетворень.

Крім того, інвестиції дають змогу впроваджувати науково-технічні досягнення у виробництво і на цій основі забезпечувати зростання ВВП, продуктивності праці, реальних доходів на душу населення, а також вирішувати багато соціальних проблем. Дослідженнями встановлено пряму залежність між темпами зростання ВВП та інвестиціями, бо конкурентоспроможність і темпи розвитку підприємства визначаються інвестиціями. Без них підприємство будь-якої форми і власності приречене на банкрутство [1].

Існує багато видів інвестицій. Але на даному етапі розвитку України найбільш вагоме значення мають іноземні інвестиції.

Згідно із Законом України «Про режим іноземного інвестування», іноземні інвестиції – це цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [4].

Таким чином іноземні інвестиції є важливою складовою структури інвестиційного ресурсу України. Входження їх на ринок призведе до зростання обсягів випуску продукції, технологічного удосконалення виробництва, виходу на світові ринки, а також динамізує формування національного ринку. Прискорення темпів реформування української економіки вимагає все більшої кількості інвестиційних ресурсів як для окремих підприємств, так і для економіки України в цілому [5].

За даними державного комітету статистики у 2009 р. прямих іноземних інвестицій в економіку України вкладено 38 591,6 млрд. дол. Найбільшими інвестиційними експортерами, які спрямовують свої кошти в Україну, є такі країни: Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Австрія, Великобританія, Російська Федерація.

Станом на 1 січня 2010 року в економіку України іноземними інвесторами внесено 40 026,8 млрд. дол. Основними інвесторами залишаються Кіпр – 8 593,2 млн. дол., Німеччина – 6 613,0 млн. дол., Нідерланди – 4 002,0 млн. дол., Російська Федерація – 2 674,6 млн. дол., Австрія – 2 604,1 млн. дол., Сполучене Королівство – 2 375,9 млн. дол. та інші країни [6].

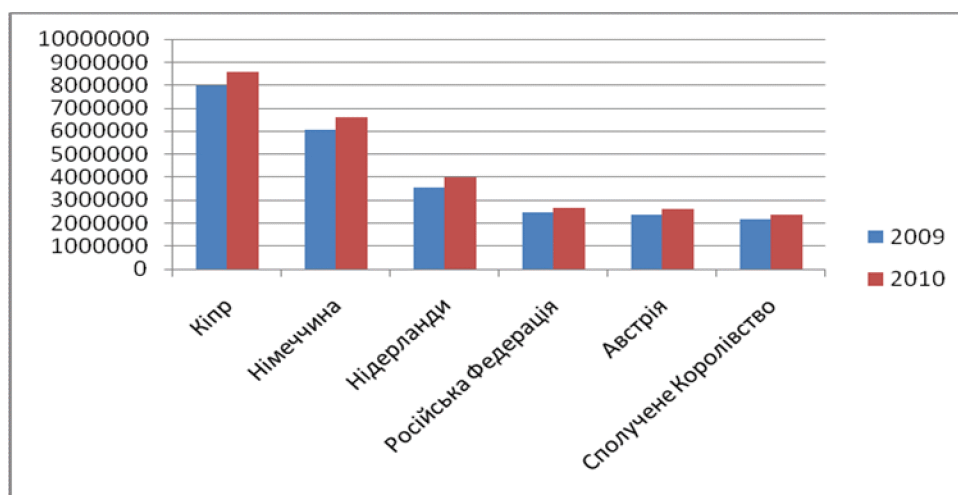

Рис. – Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну

Аналізуючи галузі у які були направлені дані інвестиції, необхідно зауважити, що значні обсяги іноземних інвестицій були зосереджені на підприємствах промисловості – 23,0 % від загального обсягу прямих інвестицій в Україну, у т.ч. переробної – 19,7 %. Серед галузей переробної промисловості суттєві обсяги інвестицій унесено у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів; металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів; хімічну та нафтохімічну промисловість; машинобудування. У фінансових установах акумульовано 21,0 % від обсягу прямих інвестицій, 10,6 % – у підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку, а також 10,2 % – в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям [6].

Отже на основі проведеного аналізу можна спостерігати позитивну динаміку іноземних інвестицій в економіку України за останні роки, розширення масштабів, видів та сфер вкладання капіталу.

Проте, за даними міжнародного рейтингового агентства Moody's Investors Service Україна сприймається іноземними інвесторами як країна, яка не є сприятливою для інвестування.

Таким чином основними негативними ознаками інвестиційного клімату України є:

- нестабільність політичної ситуації;
- недосконалість законодавства в сфері інвестування та підприємництва;
- нерозвиненість виробничої та соціальної інфраструктури;
- корупція;
- податки та митні бар'єри [5].

До чинників, які реально можуть впливати на активізацію залучення іноземних інвестицій в економіку України, відносять такі:

- 1) стабілізація законодавчої бази;
- 2) нормалізація стану фінансово-кредитної політики;
- 3) підвищення пріоритетності статусу іноземного інвестора;
- 4) підвищення інвестиційної активності населення [7].

Але зараз вирішальна роль у зміні ситуації, яка склалася із інвестиційним кліматом в Україні, належить державній політиці щодо іноземних інвестицій.

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що іноземні інвестиції сприяють економічному зростанню потенціалу країни, інтеграції національної економіки у світове господарство на основі перенесення виробничих потужностей, передавання технологій, капіталу, управлінського досвіду, інновацій. На сьогодні Україна має гостру потребу в зовнішньому фінансуванні, тому зволікання у вирішенні існуючих проблем погіршить конкурентоспроможність, кредитоспроможність та інвестиційну привабливість країни, що призведе до зниження рейтингів, які в свою чергу негативно вплинуть на іноземних інвесторів.

Список літератури: 1. *Олександров А.* Залучення прямих іноземних інвестицій // Цінні папери України. 2009. – № 21 (513). С.20-21. 2. Закон України «Про інвестиційну діяльність» // <http://rada.gov.ua> . 3. *Дука А.П.* Теорія та практика інвестиційної діяльності : навч. посібн. / А.П. Дука. – К.: Вид-во "Каравела", 2007. – 236 с. 4. Закон України «Про режим іноземного інвестування» // <http://rada.gov.ua>. 5. *Абрамович І.В.* Напрями активізації державної політики щодо залучення іноземних інвесторів в економіку України // Економіка та держава. – 2008. №3. – С.49-51. 6. Державний комітет статистики України // <http://www.ukrstat.gov.ua>. 7 *Драган І.В.* Оцінка сучасного стану залучення іноземних інвестицій в Україні. // Інвестиції: практика та досвід, 2009, №18, ст. 3-6.